

Obsah

Předmluva (J. Koutecký)	9
Věnování	11
Poděkování	12
1. Úvodem	13
2. Nádory zvířat a rostlin	16
2.1 Zvířata chovaná v zajetí	16
2.2 Zvířata žijící na svobodě	18
2.3 Paleontologické nálezy	20
2.4 Poznámka o nádorech rostlin	23
3. Historie nádorů podle písemných pramenů	24
3.1 Starý Egypt	24
3.2 Antické Řecko	26
3.3 Starověký Řím	28
3.4 Byzantské období	34
3.5 Lékařské spisy v arabštině	35
3.6 Evropský středověk	36
3.7 Evropský novověk do 18. století	40
4. Nádory zachycené ikonograficky	50
5. Historie paleopatologického studia nádorů	55
6. Český projekt paleopatologického výzkumu nádorů	60
7. Metodika vyhledávání a makroskopického studia nádorů	62
8. Metodika vyšetřování nádorů zobrazovacími metodami	64
8.1 Radiodiagnostické metody	64
8.2 Standardní skiagrafie	65
8.3 Standardní tomografie	65
8.4 Počítačová tomografie	66
8.5 Souhrnné zhodnocení metod	66
9. Metodika mikroskopického vyšetřování nádorů	67
9.1 Použité metody	67
9.2 Použitý materiál	68
10. Výběr z námi vyšetřených případů nádorů	70

11. Líbající se osteochondrom	71
12. Kostní reakce na meningiom	75
13. Neurilemom v křížové kosti	79
14. Osteosarkom na lebeční klenbě	85
15. Osteosarkom stehenní kosti	90
16. Mnohočetný myelom	95
17. Primární karcinom nosní dutiny	101
18. Osteolytický metastatický karcinom	105
19. Osteoplastický metastatický karcinom	112
20. Nádory v paleolitu a mezolitu	118
21. Česká databáze zhoubných nádorů od neolitu do raného novověku	120
22. Nálezy nádorů z pojivové tkáně (sarkomů)	121
23. Nálezy myelogenních nádorů (hemoblastóz)	124
24. Nálezy primárních karcinomů a maligních epitheliomů	127
25. Nálezy osteoplastických a smíšených metastatických karcinomů	130
26. Nálezy osteolytických metastatických karcinomů	133
27. Zhoubné nádory měkkých tkání mumií	140
28. Paleopatologické doklady chirurgické léčby nádorů	142
29. Frekvence zhoubných nádorů v populaci vzorcích	146
30. Diagnózy zhoubných nádorů našeho souboru	148
31. Geografická distribuce nálezů zhoubných nádorů	150
32. Srovnání diachronního růstu nálezů zhoubných nádorů v Evropě s Egyptem a Núbií	152
33. Diachronní růst nálezů zhoubných nádorů Starého světa	156
34. Zhoubné nádory v minulosti České a Slovenské republiky	158
35. Karcinogenní vlivy dnes a dříve	160
36. Závěrem	165
Vysvětlení méně známých pojmu	167
Literatura	173
Souhrn	190
Summary	191
O autorech	192
Obrazová příloha	za str. 104